

Передерко Оксана Олександрівна,
студент Вінницького відділення ННІЗДН
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
економічної безпеки та фінансових
розслідувань Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент *Андрущенко І. Г.*

ОКРЕМІ ЧИННИКИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ПОШИРЕННЮ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

В Україні формально створена система антикорупційного законодавства. Вона містить досить значну кількість нормативно-правових актів: як базових для всіх сфер соціального життя, так і тих, предметом яких є окрема галузь національної економіки чи певна сфера суспільних відносин. Крім законів України, існує також і низка підзаконних нормативно-правових актів. Проте, всі вони приймалися у різні часи, різними органами, у ряді випадків – спонтанно, безсистемно, без належного наукового обґрунтування, через що і виникають колізії та протиріччя.

Водночас, щоб боротьба з корупцією була ефективною, вона має базуватися на таких принципах:

- не повинні зневажатися чи обмежуватися законні права та свободи людини і громадянина;
- ефективність протидії корупції може бути забезпечена тільки узгодженими діями державних органів, громадських організацій та громадян;
- державна система боротьби з корупцією має передбачати здійснення державної політики, спрямованої на усунення та нейтралізацію факторів, які сприяють вчиненню корупційних діянь;
- правова база боротьби з корупцією має враховувати зміни соціально-економічної та політичної ситуації в державі;
- основна увага має приділятися запобіжно-профілактичним заходам, які ґрунтуються на аналізі та прогнозуванні тенденцій поширення корупційних діянь;
- основні практичні заходи щодо виявлення корупційних діянь та запобігання їм здійснюють органи, які ведуть боротьбу з корупцією [1, с. 89].

Ще однією проблемою, що заважає здійснювати ефективну боротьбу з корупцією є використання в корупційних схемах третіх осіб, так званих посередників. Небезпека посередництва проявляється в тому, що:

по-перше, без нього вчинення кримінального правопорушення інколи є неможливим або ж досить проблематичним. Так, отримання неправомірної вигоди без посередника є неможливим у зв'язку з неможливістю того, хто дає неправомірну вигоду, зустрітися наодинці

чи взагалі з тим, хто її отримує (службова особа працює у приміщенні, закритому для доступу сторонніх осіб, на вулиці і вдома знаходиться під посиленою охороною, яка не допускає можливості спілкування зі сторонніми особами);

по-друге, використання посередника при вчиненні кримінального правопорушення допомагає злочинцю (організатору, підбурювачу, виконавцю) залишатися у «тіні», не виявляти себе, діяти непомітно для потерпілих, потенційних очевидців або інших злочинців і тим самим створювати труднощі у розслідуванні кримінального правопорушення;

по-третє, діяльність посередника зміцнює рішучість організатора, підбурювача, виконавця (останнього, коли він є ініціатором посередництва) до вчинення суспільно небезпечного діяння;

по-четверте, використання посередника може сприяти заздалегідь обцяному приховуванню кримінального правопорушення, яке є співучастию у кримінальному правопорушенні [2, с. 129].

Як вважають фахівці, які досліджують проблеми корупції, ефективність боротьби з нею залежить від чотирьох основних складових:

- наявності належної правової бази антикорупційного спрямування;
- ефективного і повного її застосування;
- розвитку системи суспільного контролю та формування антикорупційної громадянської свідомості;
- організаційно-управлінського забезпечення антикорупційної діяльності.

Крім цього, до чинників, що сприяють поширенню корупції в Україні слід відносити:

- відсутність сприятливого правового та організаційного режиму діяльності вітчизняного виробника, особливо щодо сплати податків, обов'язкових платежів до бюджету, одержання кредитів, що сприяє постійному пошуку шляхів протиправного вирішення цих питань;

– інтеграцію організованої злочинності з суб'єктами господарської діяльності;

– правову незахищеність суб'єктів господарської діяльності від зловживань, протидії та вимагань з боку чиновників управлінського апарату на всіх його рівнях;

– відсутність стабільного і збалансованого законодавства, яке б регламентувало господарську діяльність та підтримку вітчизняного виробника;

– відсутність інвестиційної альтернативи «тіньовим» капіталом;

– втрату історичних традицій, моральних і етичних норм, які лежать в основі поваги до власності незалежно від її форм;

– значне розшарування населення за обсягом доходів, внаслідок чого на тлі збільшення кількості заможних людей значна частина державних службовців не має навіть помірного достатку, що об'єктивно породжує сприятливі обставини для корупційних проявів [3, с. 46].

Список використаних джерел

1. Клочков В. Суть та заходи боротьби з корупцією. Прокуратура Людина Держава. № 7. 2005. С. 88–94.
2. Клименко В. Посередництво як форма співучасті у вчиненні злочину (питання криміналізації). Підприємництво, господарство, право. № 10. 2005. С. 129–132.
3. Таций В. Я., Борисов В. И. Научное обеспечение путей противодействия коррупции в Украине. Громадська експертиза. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні. Київ : 2004. Вип. 4. С. 44–48.

Печора Каріна Володимирівна,
здобувач ступеня вищої освіти магістра
ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Стабільне та ефективне функціонування Національної поліції України є необхідною умовою захисту конституційного ладу, забезпечення правопорядку, поваги прав і свобод людини і громадянина. Успіх реалізації національних інтересів та стабільність соціального розвитку значною мірою залежать від ефективності діяльності Національної поліції України. Діяльність Національної поліції України спрямована на підтримку балансу між потребами внутрішньої дисципліни органу, від якої значною мірою залежить громадська безпека, з одного боку, та захистом основних прав людини, з іншого. Незважаючи на те, що проводиться антикорупційна реформа і проводиться відповідна робота в цій галузі, і вона все ще залишається відкритою для вдосконалення системи та механізму запобігання корупції в діяльності Національної поліції України, питання запровадження національного адміністративного законодавства у цій галузі відповідно до європейських стандартів вимоги та стандарти.

За словами С.С. Рогульського, корупцію можна визначити як незаконне прийняття майнових та немайнових послуг, переваг особами, уповноваженими на виконання державних функцій, або особами, порівняними до них за законом, використовуючи їх правовий статус та відповідні можливості, а також підкуп цих осіб шляхом незаконного надання їм фізичних та уповноважених представників юридичних осіб цих пільг, послуг та пільг з метою отримання від осіб, уповноважених виконувати державні функції, або порівняних до них осіб певних пільг [1, с. 10].

Цікава позиція, висловлена М.І. Мельник, який зазначає, що досить часто термін «боротьба з корупцією» не охоплює превентивних заходів антикорупційного характеру [2, с. 213].